

Emancipatietruuk, een verouderde opvatting uit 1981?

Een analyse van de huidige situatie voor vrouwen in vergelijking met toen

In het artikel 'Emancipatietruuk', zie bijlage 5, staat een uitvoerige beschrijving van hoe de overheid heeft geprobeerd om de vrouwenbeweging in de jaren tachtig onschadelijk te maken.

Dertig jaar na dato is er wel het een en ander veranderd voor vrouwen, maar in hoeverre zijn deze veranderingen positief en werken de verworvenheden uit die tijd niet tégen vrouwen. Met anderen woorden, zijn er ook negatieve ontwikkelingen voor vrouwen? En waar moeten we op letten om bepaalde tendensen in een verbetering voor vrouwen om te zetten.

Vooraf

In de jaren 1971 tot 1981 ontstond er de zgn. 'tweede feministische golf', die zich als een olievlek over Nederland uitbreidde. Vrouwen organiseerden van alles voor zichzelf, vonden allerlei creatieve oplossingen voor hun ongenoegens en problemen, en deden dat bovendien met bijna geen geld. Vrouwenpraatgroepen, vrouwenhuizen, acties voor vrije abortus, blijf-van-mijn-lijf-huizen tegen seksueel geweld, vrouwentelefoon voor vrouwen die problemen hadden, een eigen uitgeverij om ervaringen te publiceren Vrouwen deden hun mond open, gingen de straat op, bezetten gebouwen en cafés, etc. Niet alleen in het openbaar, maar ook in de huiselijke situatie. Verbazingwekkend veel vrouwen voelden zich aangesproken door deze nieuwe energie en bedachten allerlei initiatieven.

Voor de meeste mannen was dit totaal nieuw, en ze hadden er in het begin geen antwoord op. Ze voelden wel dat de eisen van vrouwen gerechtvaardigd waren, maar wilden de oude situatie handhaven. Ook nogal wat vrouwen voelden zich ongemakkelijk: ze voelden zich bekritiseerd dat ze in een huwelijk zaten en voor de kinderen zorgden. Velen gingen mee in het negatieve beeld dat de media en mannen van deze actieve vrouwen schetsten.

Langzamerhand vond de overheid (mannen) antwoorden op de nieuwe situatie via verdeel en heers technieken en geldstromen. Hoe dat in haar werk ging staat uitgebreid beschreven in bijlage 5.

Waar lagen de pijnpunten voor mannen in die tijd?

Waarom was er voor mannen veel aan gelegen om strijdvaardigheid van vrouwen te breken?

Ten eerste werd Nederland vanwege het lidmaatschap van de EEG (nu de EU) in de jaren zeventig verplicht om de **wetten gelijke beloning en gelijke behandeling in het arbeidsproces** te ondertekenen. Dit is met grote tegenzin gebeurd: wij waren het laatste land dat deze wetten heeft aangenomen. En dat was niet voor niets!

In Nederland was namelijk al vele jaren het gezinsdenken de norm, met als taakverdeling dat de vrouw het werk binnenhuis deed en dat de man een betaalde baan buitenshuis had. Voor mannen leverde dat veel voordelen op: een inkomen, een pensioen, aanzien en voor z'n natje en droogje werd gezorgd. In de praktijk werkte de vrouw echter harder dan de man: ze had nooit een vrij weekend of vakantie want het huishouden en de zorg voor kinderen gaan altijd door. En haar werk gaf geen erkenning en werd niet betaald.

In de andere EEG-landen lag de situatie anders: een veel groter percentage getrouwde vrouwen had een baan, zodat bescherming van de werkende vrouw daar veel meer een economisch belang was dan hier. Dit bekende ook dat er veel meer voorzieningen zoals kinderopvang, aangepaste schooltijden en ruimere winkelsluiting geregeld waren voor werkende vrouwen.

Mannen hadden in Nederland dus aanzienlijk voordeel bij de bestaande werkverdeling, en veel vrouwen schikten zich daarin. De nieuwe wetgeving vormde een bedreiging voor veel mannen, en ze hebben er van alles aan gedaan om deze dreiging af te wenden en in te dammen.

Daarnaast was gelijke beloning van vrouwen geen aantrekkelijk idee voor mannen. Stel je voor dat je vrouw evenveel verdiende als jij? Dat zou een aanslag zijn op je mannelijkheid!

Ten tweede gingen steeds meer vrouwen het verdeel- en heersspel van mannen doorzien. Dat ze zich gingen organiseren en actief gingen voeren was heel bedreigend voor mannen. Want stel dat vrouwen werkelijk kans zagen om gelijke rechten af te dwingen?

Niet alleen wettelijk, maar ook op gezinsniveau voelden mannen zich bedreigd.

Wat is er in 30 jaar ten voordele van vrouwen veranderd?

Sinds de jaren zeventig is er wel het een en ander ten gunste van vrouwen veranderd, al staan na een aantal jaren de verworvenheden ook weer ter discussie. Niet alleen vanwege principiële en godsdienstige redenen, maar ook vanwege bezuinigingen. Vrouwen blijven de speelbal van politieke spelletjes en economisch op- en neergang, er wordt niet in het belang van vrouwen gehandeld.

- De abortuswetgeving is ten voordele van vrouwen veranderd, maar steeds komen er weer voorstellen voor inperkingen. De abortusboot heeft bv. nooit een volledige vergunning gekregen.
- Er zijn blijf van m'n lijf huizen gekomen. Maar er zijn te weinig opvangplekken voor mishandelde en verkrachte vrouwen, prostituees en slachtoffers van vrouwenhandel. En in plaats van meer geld beschikbaar te stellen worden vrouwen buiten de deur gehouden. Ja, jammer, even geen plek!
- Het tussenfasehuis voor vrouwen die net uit de gevangenis komen wordt na 30 jaar met sluiting bedreigt
- De mogelijkheid van aangifte van mishandeling en verkrachting is nu mogelijk geworden. Maar de vooruitgang daarin is heel moeizaam gegaan en nog voor verbetering vatbaar
- Er is meer kinderopvang, maar dit verandert door de jaren heen en er is geen touw aan vast te knopen. Dan is er weer genoeg opvang, dan wordt er weer op gekort, dan een lage eigen bijdrage, dan weer een hoge, i.p.v. gratis kinderopvang!
- Overblijfmogelijkheden en naschoolse opvang verbeteren mondjesmaat
- De pil is in het ziekenfonds gekomen, maar dat staat nu weer ter discussie!
- Meisjes en vrouwen mogen meer sporten, gelukkig. Maar b.v. bij het voetbal zijn vrouwen nog niet zo welkom: er wordt weinig geld aan meisjes besteed in vergelijking met jongens en meisjes zijn niet bij elke club welkom. In verschillende sporten worden vrouwen tegenwoordig betaald, maar meestal minder dan mannen. En in de media wordt nog altijd minder aandacht besteed aan de prestatie van vrouwen dan aan die van mannen.
- etc

Hoe zit het nu?

1. Gelijke beloning en gelijke behandeling van arbeid

Mannen hebben nog altijd heel wat te verliezen als er werkelijke een gelijke beloning en gelijke behandeling van arbeid zou komen. Te denken valt er aan:

- gelijke beloning is nog altijd geen feit (er is een inkomensverschil van 17 procent)
- het voorwaardenscheppende beleid is zwalkend, dan weer meer crèches, dan wordt er weer op bezuinigd, zoals nu het geval is.
- veel gehuwde vrouwen werken parttime, ze hebben geen energie voor een dubbele taak van opvoeden en huishouden en betaald werk
- er is geen sprake van gelijke behandeling van vrouwen op de arbeidsmarkt: nog altijd een arbeidsverdeling in beroepen: vrouwen in de zorg, mannen in technische beroepen en in de

bouw. Deze arbeidsverdeling geeft ook een verschil in beloning. Géén gelijke promotiemogelijkheden bij gelijke opleiding en werkervaring

Er zijn ook lichtpuntjes

- de aanrechtsubsidie is in XXXX afgeschaft
- de winkels zijn langer open

2. Economische zelfstandigheid.

In ..XXXXX werd de wet aangenomen dat iedere volwassene economisch zelfstandig moet zijn. Sindsdien wordt er van vrouwen verwacht dat ze financieel onafhankelijk zijn. Dat houdt in dat ze een inkomen hebben uit arbeid of eigen onderneming van meer dan 70% van het nettominimumloon. Dit is het bijstandsniveau van een alleenstaande.

Deze wetswijziging houdt een grote omwenteling in in het denken en voelen van mannen en vrouwen tot nu toe. Vrouwen krijgen tot XXXX de tijd om hieraan te voldoen.

Voor mannen houdt deze wet echter géén wijzigingen in: zij kunnen op de oude voet verder leven. Een gemiste kans om tot een gelijke taakverdeling binnenshuis en buitenshuis te komen. B.v. dat mannen de helft van het huishouden op zich nemen, en zodra er kinderen zijn, de helft van de opvoeding. Dat mannen en vrouwen evenlang betaalt werken.

Niets van dat alles, in Nederland worden dergelijke zaken binnen een huwelijk zélf geregeld, ieder voor zich. Meestal valt zoiets in het voordeel van mannen uit.

3. Opvattingen van mannen en vrouwen over de taakverdeling binnen het huwelijk

Hoe zijn eigenlijk de ideeën bij jonge mensen over het huwelijk en kinderen krijgen?

Het CBS heeft daarover onderzoek gedaan.

Dan blijkt dat vóór het huwelijk 80procent van de jonge mannen

Als er kinderen komen dan

Huishoudelijk werk vóórdát er kinderen komen. Dit geeft een belofte aan vrouwen dat het wel goed zit! Als er kinderen zijn dan doen mannen juist minder in het huishouden!

Ideeën van de omgeving!

Hoe vrouwen elkaar tegenwerken, niet steunen, afvallen.

4. Tendensen wereldwijd.

Steeds zijn er weer terugtrekkende bewegingen.

D.w.z. dat mannen weer tornen aan de rechten van vrouwen. Vrouwenrechten zijn mensenrechten worden steeds weer ter discussie gesteld. VN, wereldvrouwenconferentie

Invloed godsdienst, oorlog

5. De macht van vrouwen

Vrouwen hebben wel degelijk macht. Maar daarvoor is het nodig dat ze de handen ineenslaan.

Hiermee wordt bedoeld dat ze collectief dezelfde acties ondernemen. En komen tot een kook-, neuk-, en baarstaking. Dit vergt veel moed, want mannen zullen b.v. een neukstaking niet zomaar over hun kant laten gaan. Maar het is nodig om onze rechten af te dwingen.

Conclusies.

Uit het bovenstaande blijkt dat door de tijd heen er steeds maar weer andere eisen aan vrouwen gesteld worden. En voortdurend zijn deze eisen in het voordeel van mannen.

Dat mannen dit zo kunnen bepalen betekent dat vrouwen géén macht hebben, niet de macht hebben om dit tegen te houden en hun eisen kracht kunnen bijzetten.

Dus in feite tweede rangs burgers zijn.

Er is geen sprake van gelijke rechten. De traditionele rol van mannen blijft gehandhaafd, die van vrouwen verandert steeds, al naar gelang de economische en politieke situatie.

Een wezenlijke verandering zou kunnen zijn dat de taken binnenshuis en buitenshuis gelijk verdeeld worden, en dat dit wettelijk geregeld wordt. Dit houdt een wezenlijke verandering van onze economie in. Namelijk dat vrouwen én mannen parttime werken. Fulltime banen bestaan dan niet meer. De werkweek zou zes dagen kunnen worden, drie dagen werkt de man, drie dagen werkt de vrouw. Of vijf dagen blijven: de ene week werk je dan 2 dagen, de andere week 3 dagen. De inkomens gaan achteruit, maar zijn voldoende om economisch zelfstandig te zijn.